

Wyszukiwarki internetowe. Znane i mniej znane sposoby wyszukiwania informacji.

Propozycja scenariusza zajęć do wykorzystania w edukacji zdalnej.

Typ szkoły: szkoła ponadpodstawowa / dla każdego uczestnika zajęć wg. potrzeb

Temat: Wyszukiwarki internetowe. Znane i mniej znane sposoby wyszukiwania informacji.

Klasa: wg potrzeb w całym cyklu kształcenia

Przewidywany czas zajęć: 2 x 45 minut

Cele lekcji

Cele operacyjne:

- kształcenie umiejętności korzystania z zasobów online oraz wyszukiwania informacji w Internecie,
- poznanie zastosowań zaawansowanych opcji wyszukiwania Google,
- poznanie sposobów i możliwości wykorzystania wirtualnej rzeczywistości,
- rozwijanie umiejętności efektywnego posługiwania się technologią informacyjną w poszukiwaniu, porządkowaniu i wykorzystywaniu pozyskanych informacji.

Ewaluacja:

Po przeprowadzeniu zajęć uczestnicy:

- rozumieją znaczenie słów kluczowych w procesie wyszukiwania informacji za pomocą wyszukiwarek internetowych,
- umieją zastosować zaawansowane opcje wyszukiwania Google,
- potrafią określić potrzeby informacyjne i wyrazić je za pomocą słów kluczowych przydatnych w pracy z wyszukiwarkami internetowymi,
- nabędą umiejętności korzystania z informacji z różnych źródeł,
- wiedzą, że jakość wyników pracy z wyszukiwarkami internetowymi zależy od poziomu szczegółowości danego zapytania i jego trafnego sformułowania,

- potrafią zastosować operatory logiczne w pracy z wyszukiwarkami internetowymi,
- rozwiązują zadania online.

Metody nauczania:

- podająca,
- pokaz z instruktażem,
- realizacji praktycznych zadań,
- ćwiczebna.

Formy pracy:

- indywidualna.

Środki dydaktyczne:

- komputer z dostępem do Internetu,
- dostęp do wskazanych wyszukiwarek internetowych,
- materiał szkoleniowy - załącznik pdf.

Jak wyglądają zajęcia?

Zajęcia prowadzone są metodą warsztatową podczas których uczestnicy praktycznie wykonują polecenia z wykorzystaniem komputera z dostępem do Internetu.

Uczestnicy zajęć będą mieli okazję poznać potencjał i możliwości wyszukiwania informacji z wykorzystaniem znanych nam wyszukiwarek internetowych. Dowiedzą się w jaki sposób zawęzić wyniki wyszukiwania tak, aby jak najszybciej dostać to, czego szukają. Poznane sposoby wyszukiwania informacji umożliwią im sprawne i efektywne poruszanie się w wyszukiwarce.

Część wstępna:

Nauczyciel wita uczniów, podaje temat lekcji, cele i krótko omawia zagadnienia i zadania do wykonania, które pojawią się na lekcji.

1. Wprowadzenie do zajęć – patrz załącznik nr 1.

Do wykonania 3 zadanie dla uczestników:

1. Wiedza w pigułce. Zapoznanie się z materiałem tekstowym.
2. Wyszukiwarka [Google](#). Proponuję zacząć od bardzo podstawowej próby przeszukania materiałów w wyszukiwarce [Google](#).
3. Zapoznaj się z infografiką „Jak skutecznie szukać informacji?” - Patrz zał. Nr 2.

Czas 15 minut

2. Poznajemy bazy legalnych źródeł , wybrane strony z wolnymi zasobami oraz wyszukiwarki na licencjach CC.

Do wykonania 2 zadanie dla uczestników:

1. Poznaj wyszukiwarki dbające o ochronę prywatności oraz wyszukiwarki gdzie znajdziesz materiały na licencjach CC. Wejdź w podane adresy wyszukiwarek i zapoznaj się z zasobami i możliwościami wyszukiwania:
 - <https://ccsearch.creativecommons.org/> - jest to wyszukiwarka, dzięki której odnajdziesz zdjęcia i grafiki na licencji CC. Wyszukiwarka przeszukuje 10 mln grafik, które bez wątplenia zostały udostępnione na jednej z licencji CC. Więc śmiało buszuj i używaj tego, co tam znajdziesz!;
 - <https://canweimage.com/> - wyszukuje fotografie na licencji CC. Hasła warto wrzucaj po angielsku (tutaj z pomocą może przyjść [Google Tłumacz](#));
 - <https://duckduckgo.com/> – wyszukiwarka wykorzystująca otwarte oprogramowanie, dbająca o ochronę prywatności;
 - <https://fbc.pionier.net.pl/> - wyszukiwarka cyfrowych zbiorów polskich instytucji nauki i kultury online;
 - <http://www.clker.com/> - wyszukiwarka clipartów (plików graficznych dołączanych do dokumentu tekstowego np. jako ozdoba);
 - <http://clipart-library.com/> - wyszukiwarka plików graficznych;

→ <https://thenounproject.com/> - repozytorium piktogramów.

2. Poznaj bazy legalnych źródeł i wybrane strony z wolnymi zasobami. Szukaj wolnych utworów — inspiruj się nimi, wykorzystuj w swojej pracy oraz swobodnie i twórczo przetwarzaj. Wejdź na podane strony internetowe i zapoznaj się z ich zasobami. Zdjęcia, filmy, muzykę, itd. na wolnych licencjach znajdziesz na:

→ <https://legalnakultura.pl/pl/strefa-edukacji/strefa-dla-uczniow>

→ <https://otwartzasoby.pl/> (zdjęcia, wideo, muzyka, z których możesz swobodnie korzystać)

→ <https://pixabay.com/pl/> (Odkryj ponad 1,9 miliona zdjęć i filmów udostępnianych przez naszą hojną społeczność).

→ <https://www.flickr.com/> - internetowa biblioteka zawierająca darmowe książki, filmy, muzykę, oprogramowanie i wiele więcej.

→ <http://otworzksiazke.pl/> - serwis udostępniający cyfrowe wersje prac naukowych (głównie książek) polskich uczonych, przy każdym tytule podane są prawa wykorzystania.

→ <https://www.europeana.eu/pl> - dostęp do cyfrowych zbiorów instytucji kultury z całej Europy.

→ <http://openmusicarchive.org/> - archiwum stworzone przez aktywistów i artystów, którzy zbierają i digitalizują dźwięki nieobjęte prawami autorskimi.

Czas 25 minut

3. Podsumowanie i utrwalenie wiadomości.

Zadania do wykonania dla uczestników zajęć:

1. Wykorzystując opcje „zaawansowanego wyszukiwania” i serwisy tematyczne, za pomocą przeglądarki Google:

→ znajdź wszystkie strony zawierające słowa: wieczór, film, z pominięciem słów: telewizja,

→ strony poświęcone zespołowi The Beatles w języku angielskim,

→ elektroniczne wydania książek biograficznych dotyczących Paula McCartney'a.

2. W katalogu bibliotecznym [Integro](#) Biblioteki Pedagogicznej w Płocku wyszukaj pozycje (książki) dot. zagadnienia: przerażenie (wykorzystaj synonimy słowa).

4. Słowniczek

słowo kluczowe

termin oddający jak najkrócej i jak najściślej zawartość dokumentu.

fraza wyszukiwawcza

zapytanie wyszukiwawcze ujęte w cudzysłów. Dzięki jej stosowaniu, system szuka całego ciągu słów z zapytania w odpowiedniej kolejności.

operatory logiczne

elementy umożliwiające działania na zbiorach, przydatne w formułowaniu zapytań wyszukiwawczych. Np. przy pomocy operatora AND dokonuje się połączenia dwóch elementów w jeden zbiór. Korzystanie z operatorów logicznych znacznie zwiększa skuteczność wyszukiwania. Najpopularniejszymi operatorami są: AND, OR, NOT.

wyszukiwanie zaawansowane

zestaw narzędzi, pozwalający na zawężanie obszaru wyszukiwania. Dzięki temu możemy uzyskać lepsze wyniki, łatwiej znajdujemy przydatne materiały. Opcje wyszukiwania zaawansowanego ułatwiają korzystanie z operatorów logicznych.

PageRank

algorytm będący podstawą indeksowania stron internetowych przez Google. Podstawą jego działania jest założenie, że tekst jest tym bardziej wartościowy, im częściej powołują się na niego inni użytkownicy. W praktyce oznacza to, że pierwsze miejsca w wynikach wyszukiwania zajmują te strony, do których linkuje najwięcej internautów.

zapytanie informacyjno-wyszukiwawcze

słowa i terminy, które są wpisywane przez użytkownika do systemu wyszukiwawczego, np. do wyszukiwarki internetowej czy bibliotecznego katalogu elektronicznego. W formułowaniu zapytań pomocne może być stosowanie operatorów logicznych lub fraz.

Źródło: <https://edukacjamedialna.edu.pl/lekcje/slowniczek/>

Czytelnia:

- Infografika : Jak skutecznie szukać informacji? [online]. [Przełączany: 31.08.2020]. Dostęp z: <https://edukacjamedialna.edu.pl/info/infografiki/>
- Materiały z kursu Spółdzielni Otwartej Edukacji SpołEd „Otwarte zasoby edukacyjne w bibliotece”, [online: 2020 r.]. Dostęp z: <https://spoledkurs.pl/>
- Materiały z kursu „Tworzenie komunikatu graficznego w sieci”, [online: 2020 r.]. Dostęp na platformie Moodle OEiZK w Warszawie z: <https://szkolenia.oeiizk.edu.pl/>
- Materiały z kursu „Edukacja medialna”, [online: 2019 r.]. Dostęp z: <https://kurs.edukacjamedialna.edu.pl/>

Opracowanie: *Tatiana Jastrzębska*

Scenariusz dostępny na licencji [Creative Commons Uznanie autorstwa 4.0 Międzynarodowe](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/).

Jak skutecznie szukać informacji?

Co ważnego wydarzyło się na świecie w ostatnim tygodniu? Na co pójść do kina? Jak najszybciej dojechać na dworzec? Na kogo zagłosować w wyborach? Umiejętność znalezienia i oceny informacji ma wpływ na nasze codzienne działania i decyzje.

Każde zadanie wymagające pracy z informacją można zrealizować w 6 krokach. Model ten jest nazywany Wielką Szóstką (ang. Big6 Skills).

edukacjamedialna.edu.pl

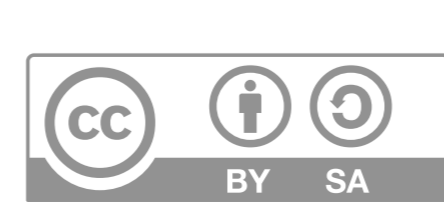
PROJEKT

ORGANIZATOR

LICENCJA

FINANSOWANIE

Trust for Civil Society in Central and Eastern Europe

POLSKI INSTYTUT SZTUKI FILMOWEJ

Stowarzyszenie Autorów ZAiKS

Zał. Nr 1

Zapoznaj się z materiałem tekstowym.

Wiedza w pigułce.

Wyszukiwanie i korzystanie z informacji stale towarzyszą nam w codziennym życiu. Pewnie nigdy nie pomyślałeś, jak często wykonujesz te czynności. Odrabianie prac domowych, sprawdzanie rozkładu jazdy autobusów komunikacji miejskiej, pisanie wypracowań, poszukiwanie darmowych materiałów, filmów, muzyki i zdjęć do ponownego wykorzystania np. w prezentacji multimedialnej... Przykłady można mnożyć w nieskończoność!

A przecież praca z informacją to skomplikowana sprawa. Warto więc poświęcić chwilę na zastanowienie się nad zadaniem, które masz wykonać. Każdą pracę z informacją rozpocznij od określenia, czego dokładnie potrzebujesz. Jakich informacji ci brakuje, a co już wiesz na dany temat? Jak bardzo szczegółowych wiadomości szukasz? Pamiętaj, do czego później będziesz wykorzystywał zdobyte informacje. Wpływa to na ocenę przydatności znalezionych materiałów.

Wyszukiwanie w internecie nie obywa się bez kłopotów. Czy nie zabrakło ci kiedyś pomysłów na to, co wpisać w okno wyszukiwarki? A może traciłeś czas na bezowocne przeglądanie kolejnych stron? Tych problemów można uniknąć.

Przede wszystkim dobrze jest wiedzieć, jak działają wyszukiwarki. Ich twórcy wciąż dbają o to, żeby były jeszcze efektywniejsze. Kiedyś wyszukiwarki wskazywały internautom strony o największej liczbie odsłon lub takie, które zawierały najwięcej często wpisywanych słów. A przecież ilość nie przekłada się na jakość! Rewolucję w internecie wywołało zastosowanie przez Google metody PageRank. Dzięki niej użytkownik jest kierowany na takie strony, do których odnośniki zamieścili w sieci inni internauci. Zatem na szczycie listy wyników Google znajdują się strony pozytywnie ocenione przez setki tysięcy użytkowników.

Są różne sposoby na to, żeby wyszukiwanie było bardziej skuteczne. W większości popularnych wyszukiwarek można skorzystać z opcji wyszukiwania zaawansowanego

i stosować operatory logiczne. Ich wpisanie jest komendą dla programu i nie są one traktowane jako termin do wyszukania.

Podstawowe operatory logiczne to:

- AND (ang. „oraz”) — po jego wpisaniu wyszukane zostaną strony, gdzie jednocześnie występują podane słowa. Przykład zapytania: *samochód AND maluch*. „AND” można zastąpić znakiem „+” (np. *samochód +maluch*).
- OR (ang. „lub”) — na stronach występuje jedno z podanych słów. Np.: *łódź OR jacht OR statek*.
- NOT (ang. „nie”) — na stronach nie ma słowa występującego po operatorze. Np.: *owoce NOT jabłko*. „NOT” można zastąpić znakiem „-” (np. *owoce -jabłko*).

Wyszukiwanie można zawęzić do:

- tytułów dokumentów — za pomocą *title:* (np. *title:motocykl*);
- konkretnej strony — za pomocą *site:* (np. *site:wikipedia.org zegar*);
- zbioru odnośników do danej strony — za pomocą *link:* (np. *link:grono.net*);
- dokumentów o określonym formacie — za pomocą *filetype:* (np. *filetype:pdf*).

Z tych metod skorzystać można także poprzez okno wyszukiwania zaawansowanego.

Znajdziemy tam również m.in. opcję szukania stron w określonym języku.

Aby uzyskać najlepsze wyniki pamiętaj też o:

- przemyślanym dobraniu słów kluczowych;
- wybraniu dobrej wyszukiwarki lub jej zmianie, jeśli wyniki będą niezadowolające;
- umieszczeniu najważniejszego słowa jako pierwszego we frazie; ważne jest precyzyjne sformułowanie słów kluczowych, za pomocą których przeprowadzamy proces wyszukiwania informacji. Zwróć uwagę na precyzyjność wyników w zależności od dobranych słów kluczowych;
- szukaniu synonimów słów,
- możliwości ujęcia frazy w cudzysłów, dzięki któremu wyszukasz na stronach dokładnie takie sformułowanie.

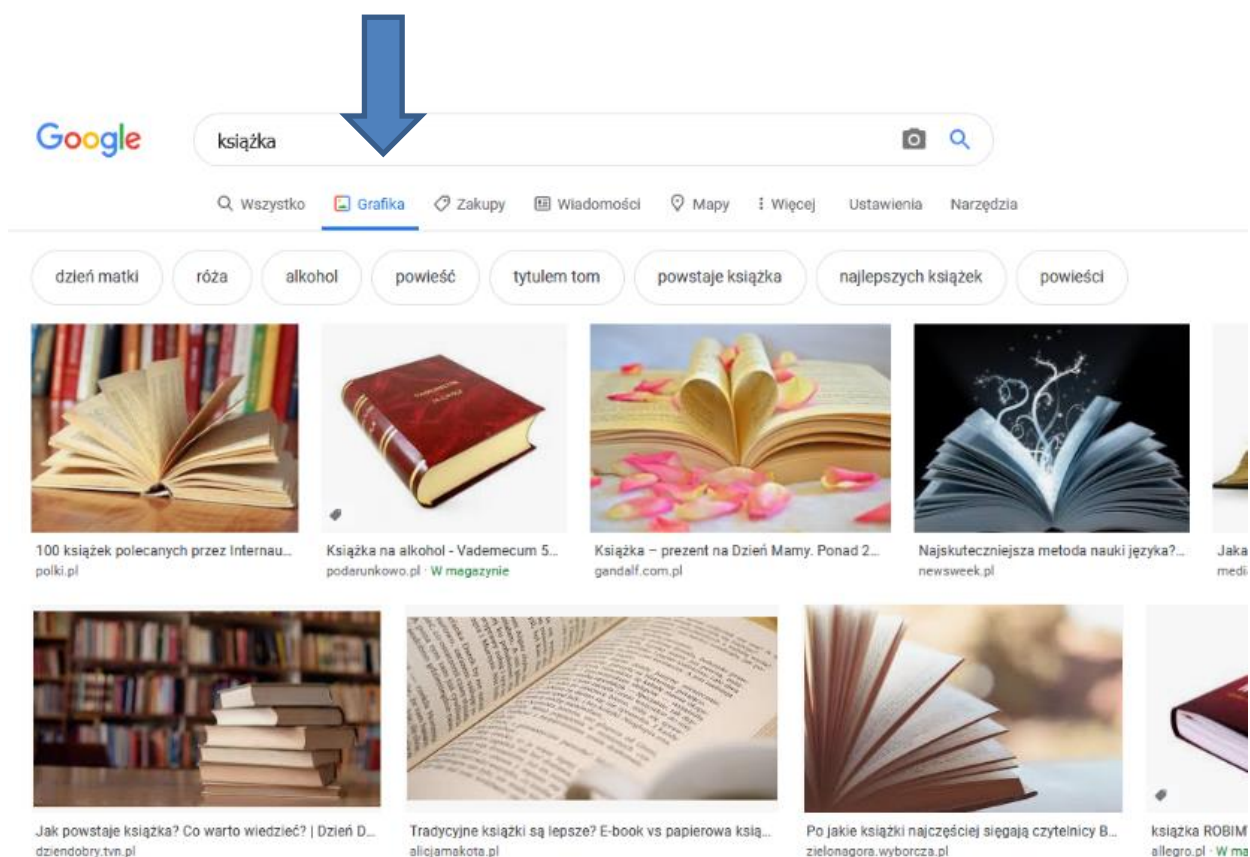
Wyszukiwarki internetowe okazują się tym bardziej pomocne, im precyzyjniej potrafimy określić zapytanie. W przeciwnym wypadku stracimy wiele czasu, niepotrzebnie przeglądając strony niezawierające interesujących nas treści. Warto znać również zaawansowane funkcje Google oraz potrafić posługiwać się filtrami wyników wyszukiwania, które pomagają szybko i efektywnie odnaleźć potrzebne informacje.

Źródło: Edukacja medialna <https://edukacjamedialna.edu.pl/>;

Kursy „Edukacja Medialna” <https://kurs.edukacjamedialna.edu.pl/>

ZADANIE 2.

Zobacz, jak działa wyszukiwanie grafik w Google wg. praw do użytkowania. Wpisz w adres wyszukiwarki hasło: książka i wyszukaj obrazy w grafice. Najczęściej robicie to tak:

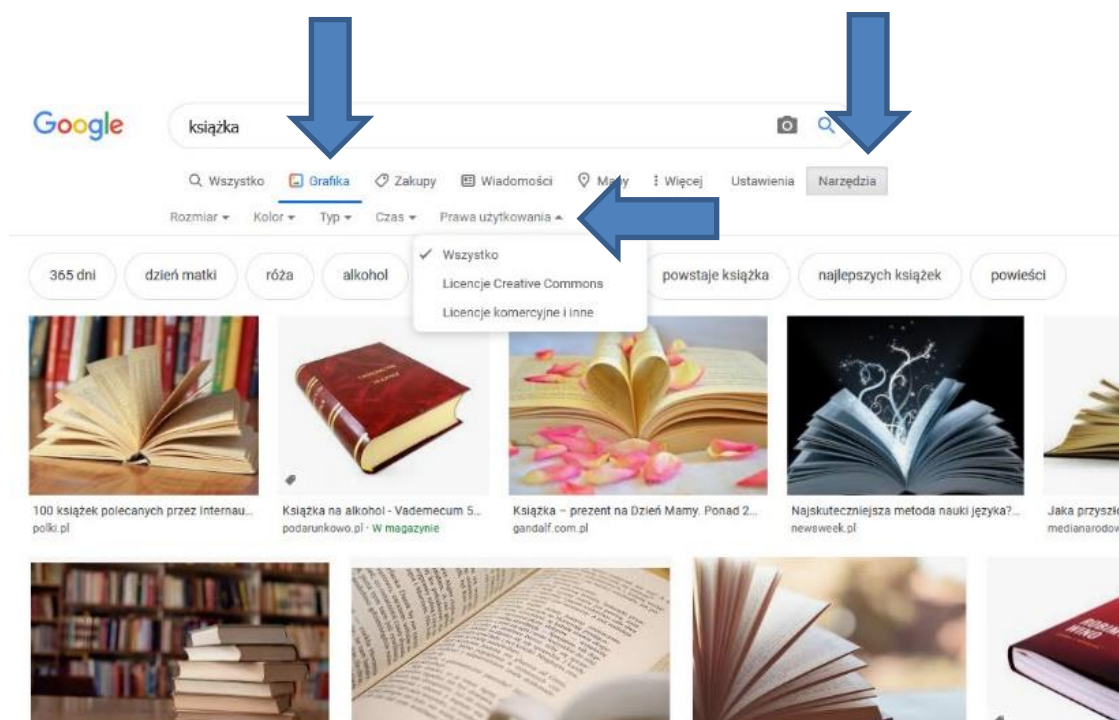

Jeśli wyszukiwałeś grafikę wg. obrazu jak wyżej, to teraz pokażę jak to zrobić właściwie.

Pytanie?

Czy wiesz jak wyszukać, pobrać, wykorzystać i ponownie udostępnić grafikę z poszanowaniem praw autorskich?

W zależności do czego tę grafikę planujesz wykorzystać wybierasz właściwą opcję i możesz legalnie korzystać z wybranej grafiki. Korzystając z tych materiałów nie zapominajmy o wskazaniu źródła i autora utworu.

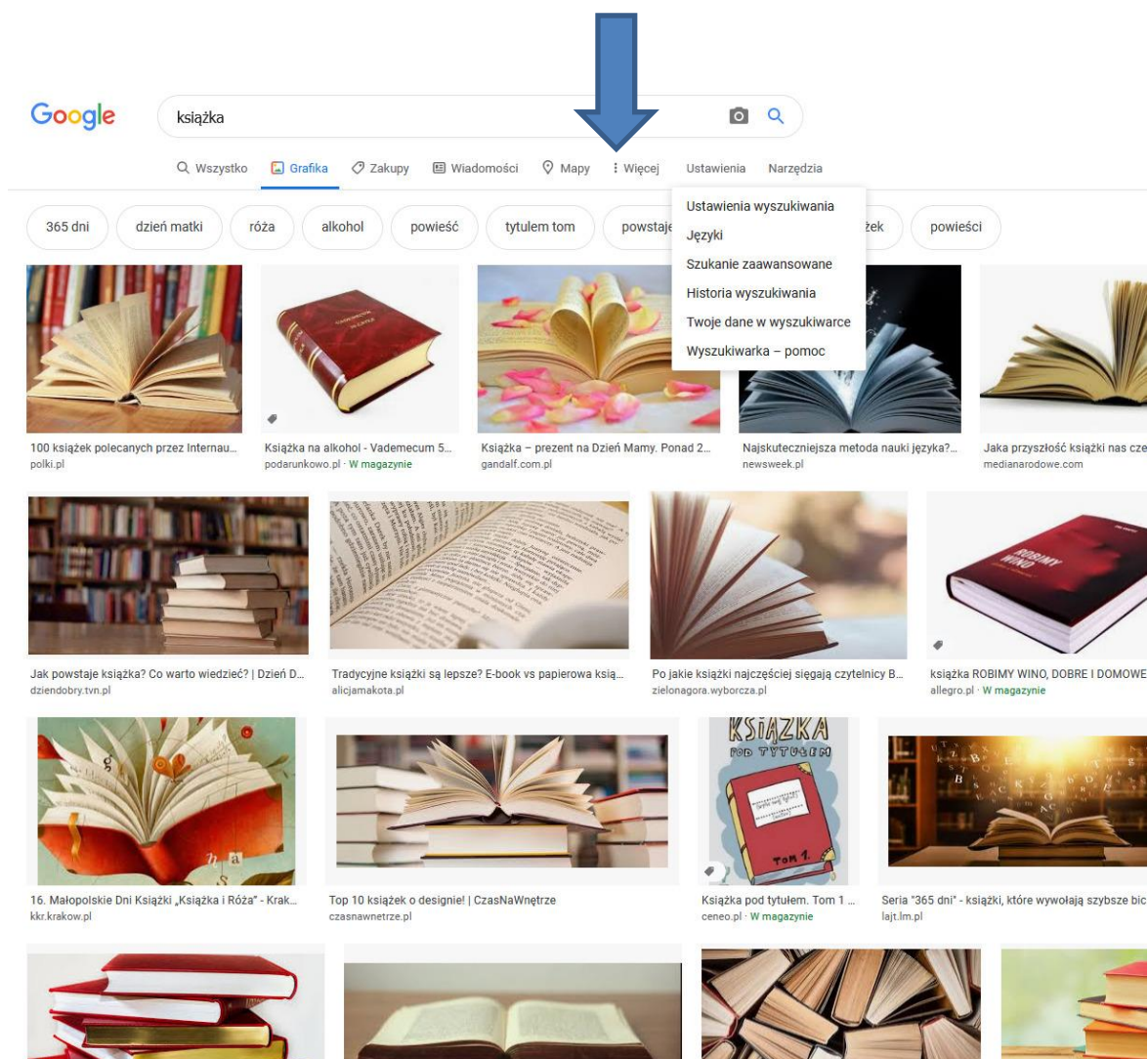
Zdjęcia lub grafiki, wykorzystane w pracy szkolnej lub prezentacji (zwłaszcza te publikowane w sieci lub w inny sposób udostępniane poza szkołą), najbezpieczniej, jeśli **pochodzić będą z serwisów, na których znajdują się materiały na wolnych licencjach (Creative Commons).**

Nie zwalnia to jednak z obowiązku podania:

- (1)** danych autora,
- (2)** tytułu „dzieła”,
- (3)** nazwy serwisu, z którego ono pochodzi oraz
- (4)** rodzaju licencji Creative Commons (CC), na której zostało udostępnione.

Należy sprawdzić, czy materiał został udostępniony na [licencji Creative Commons](#). Jeśli tak – podać, jakiego rodzaju jest ta licencja.

Niezależnie, czy szukasz grafiki, czy treści, jeśli wejdiesz w wyszukiwanie zaawansowane – „ustawienia” – dalej „Szukanie zaawansowane” i wybierzesz w opcjach odpowiednio, znajdziesz wybrane materiały poprzez wyszukiwanie zaawansowane

The image shows a Google search interface for the word "książka". A large blue arrow points down to the search bar. Below the search bar, the "Grafika" (Images) tab is selected. A dropdown menu is open, showing options: "Ustawienia wyszukiwania", "Języki", "Szukanie zaawansowane", "Historia wyszukiwania", "Twoje dane w wyszukiwarce", and "Wyszukiwarka – pomoc". Below the menu, a grid of image search results is displayed, each with a thumbnail and a caption:

- 100 książek polecanych przez Internau... polki.pl
- Książka na alkohol - Vademecum 5... podarunkowo.pl - W magazynie
- Książka – prezent na Dzień Mamy. Ponad 2... gandalf.com.pl
- Najskuteczniejsza metoda nauki języka?... newsweek.pl
- Jaka przyszłość książki nas cze medianarodowe.com
- Jak powstaje książka? Co warto wiedzieć? | Dzień D... dziendobry.tvn.pl
- Tradycyjne książki są lepsze? E-book vs papierowa ksią... alicjamakota.pl
- Po jakie książki najczęściej sięgają czytelnicy B... zielonagora.wyborcza.pl
- książka ROBIMY WINO, DOBRE I DOMOWE allegro.pl - W magazynie
- 16. Małopolskie Dni Książki „Książka i Róża” - Krak... kkr.krakow.pl
- Top 10 książek o designie! | CzasNaWnętrze czasnawnetrze.pl
- Książka pod tytułem. Tom 1 ... ceneo.pl - W magazynie
- Seria "365 dni" - książki, które wywołają szybsze bic... lajt.fm.pl

At the bottom of the page, another large blue arrow points downwards.

Zaawansowane wyszukiwanie grafiki

Znajdź obrazy zawierające...

wszystkie te słowa:

dokładnie takie wyrażenie:

dowolne z tych słów:

żadne z tych słów:

By zrobić to za pomocą pola wyszukiwania.

Wpisz szukane słowa: zimowy mróz

Wpisz wyrażenie w cudzysłowach: "szarotka"

Wstaw OR między wpisane słowa: drzewa OR zarośla OR trawy

Umieść znak minus przed niepożądanymi słowami: -windows

Możesz zawęzić wyniki do...

rozmiar obrazu:

Znajdź obrazy w dowolnym, żądanym rozmiarze.

współczynnik proporcji:

Określ kształt obrazów.

kolory obrazu:

 dowolny kolor
 kolorowe
 czarno-białe
 przezroczyste
 ten kolor ■

Znajdź obrazy w wybranych kolorach.

typ obrazu:

Ogranicz typ znajdowanych obrazów.

region:

Znajdź obrazy opublikowane w danym regionie.

witryna lub domena:

Przeszukaj jedną witrynę (np. `sfmoma.org`) lub ogranicz wyniki do domeny, takiej jak `.edu`, `.org` lub `.gov`.

Filtr **filtr SafeSearch**:

Określ, czy **filtr SafeSearch** ma filtrować treści o charakterze jednoznacznie seksualnym.

typ pliku:

Znajdź grafiki w wybranym formacie.

[prawo do użytkowania](#):

Znajdź grafiki, które możesz wykorzystać do swoich celów.

Wyszukiwanie zaawansowane